

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Gaiman_Neil-Rytirstvi.PDB

PDB Name: Gaiman Neil - Rytirstvi

Creator ID: REAd

PDB Type: TEXT

Version: 0

Unique ID Seed: 0

Creation Date: 16.11.2008

Modification Date: 16.11.2008

Last Backup Date: 1.1.1970

Modification Number: 0

RYTÍŘSTVÍ

Neil Gaiman

„Měl jsem špatný týden,“ píše Neil Gaiman v předmluvě k této povídce. „Scénář, který jsem měl napsat, se nedařil a já jsem strávil celé dny tím, že jsem zíral na prázdnou obrazovku monitoru, občas jsem napsal slovo jako The, pak jsem pro změnu zíral nějakou tu hodinu na ně, jedno písmenko po druhém jsem ho vymazal a napsal místo něj And nebo But. Nakonec jsem to vypnul bez uložení. Nato mi zavolał Ed, aby mi připomněl, že jsem mu slíbil povídku.

Napsal jsem ji za týden; byl to dar bohů, šlo to samo, bez námahy. Náhle ze mě byl úplně jiný spisovatel: smál jsem se nebezpečí do tváře, plival jsem literárním katanům na boty. Následující týden jsem pak jen zíral na prázdnou obrazovku, protože bohové mají smysl pro humor.

Bohové, o kterých Neil Gaiman píše ve svých románech a comicsech, ho mají docela určitě. Nesídlí v nebi ani na Olympu - jsou pořád s námi jako Sen, Osud, Zoufalství a Smrt, případně se mezi nimi můžeme ocitnout, když se propadneme do světa pod světem nebo projdeme Zdi; svádějí mezi sebou boje, ve kterých my jsme pěšáci. Jsou nebezpeční - pokud se vám zapletou do života, už nikdy nebude takový, jako dřív. A oni se lidem do života pletou často - kupříkladu takový Abel, Richard Mayhew, Tristran Thorn nebo Shadow by vám o tom mohli vyprávět. Nebo paní Whitakerová z povídky, kterou se právě chystáte číst.

„O několik let později,“ uzavírá Neil Gaiman výše zmíněnou předmluvu, „mi někdo dal přečíst odborný článek pojednávající o feministické jazykové teorii, ve kterém se srovnávala moje povídka Rytířství s Tennysonovou The Lady of Shalott a texty Madonniných písní. Doufám, že jednoho dne napíšu povídku nazvanou Vlkodlak paní Whitakerové a uvidíme, jaké články tím vyprovokují.“

-MK

Paní Whitakerová našla svatý grál. Byl na stole v koutě pod kořichem.

Každý čtvrtek odpoledne si paní Whitakerová chodila na poštu pro důchod, i když ji nohy už zdaleka nesloužily jako dřív. A cestou domů se vždycky zastavila v Oxfamu a koupila si nějakou drobnost.

Oxfam je obchod, ve kterém se prodává staré oblečení, suvenýry, všelijaké tretky, zbytky porcelánových servisů, obrané desky a spousty starých brožovaných knížek, všechno, čeho se lidé chtějí zbavit a co je jim přesto líto vyhodit. Často se tu objeví i celá pozůstalost po někom ze sousedství. Výtěžek z prodeje jde na charitativní účely.

Všichni pracovníci obchodu byli dobrovolníci. To odpoledne měla službu Marie. Marii bylo sedmnáct, byla trochu baculka a její vytahaný fialový svetr naznačoval, že pochází z právě popsaného obchodu. Seděla za pokladnou s časopisem Moderní žena na klíně a vyplňovala dotazník Odhalte svou skrytou osobnost. Občas se nenápadně koukla na poslední stranu, kde byly body k odpovědím A, B a C, a podle nich se rozhodovala, co zatrhnout.

Paní Whitakerová se probírala harampádím na stolech a policích.

Všimla si, že pořád ještě neprodali tu vycpanou kobru. Prášílo se tu na ni už půl roku a skleněné oči, jimiž zlověstně sledovala věšáky s oblečením a skřín s nakřápnutými hrníčky a okousanými hračkami, byly zašlé a upadané.

Paní Whitakerová ji přátelsky poplácala po hlavě. Na polici s knihami si vybrala dva ženské romány - Její rozbouranou duši a Její rozechvělé srdce, oba po deseti pencích - a dlouze zvažovala nákup prázdné láhve od Mateus Rose s ozdobným stínítkem připevněným k hrdlu, než se rozhodla, že ji skutečně nemá kam postavit.

Odhrnula dost opelichaný kořich, který značně páchl naftalínem. Pod ním objevila vycházkovou hůl a výtisk Romancí a legend rytířské doby od A. R. Hope Moncrieffa. Kniha nejspíš někomu spadla do vody, protože byla celá pokroucená a stála jen pět pencí. Vedle ní ležel svatý grál. Na spodní straně podstavce měl kulatou cenovku a na ní bylo fixem napsáno: 30 p.

Paní Whitakerová zvedla zašlý stříbrný pohár až k silným brýlím a pečlivě si ho prohlížela.

„Tohle je docela pěkné,“ zavolala na Marii.

Marie pokrčila rameny.

„Na krbové římsě by to vypadalo moc hezky.“

Marie znovu pokrčila rameny.

Paní Whitakerová dala Marii libru. Dostala zpátky padesát pencí a ještě hnědý papírový sáček, aby si mohla odnést knížky a svatý grál. Pak zašla vedle k řezníkovi a koupila si kousek jater. Od řezníka už šla rovnou domů.

Vnitřek poháru byl pokrytý tlustou vrstvou hnědočerveného prachu. Paní Whitakerová ho pečlivě vymyla a pak ho nechala hodinu ponořený ve vlažné vodě s trochou octa.

Nakonec ho vyleštila leštidlem na kovy, až celý zářil, a dala ho na římsu krbu v obývacím pokoji. Postavila ho mezi

porcelánového jezevčíka se smutnýma očima a fotografií svého zesnulého manžela, Henryho, na pláži ve Frintonu v roce 1953.

Měla pravdu. Grál se na římse skutečně krásně vyjímal.

K večeři si udělala játra na cibulce. Pochutnala si.

Další den byl pátek. V pátek dopoledne se paní Whitakerová s paní Greenbergovou střídavě navštěvovaly na šálek čaje. Dnes byl pátek u paní Whitakerové. Seděly v pokoji, pily čaj a jedly ořechové pusinky. Paní Whitakerová sladila jednou kostkou, paní Greenbergová si dávala umělé sladidlo. Vždycky si je nosila v kabelce ve speciální plastové krabičce.

"To je hezké," poznamenala paní Greenbergová a ukázala na svatý grál. "Co je to?"

"To je svatý grál," řekla paní Whitakerová. "Pohár, z něhož pil Kristus při Poslední večeři. Když ho pak ukřižovali a setník Ho bodl kopím do boku, zachytila se v poháru Jeho svatá krev."

Paní Greenbergová si odfrkla; byla malá a Židovka a neměla pochopení pro něco tak nehygienického. "O tom nic nevím," pravila, "ale k tomu krbu se hodí. Náš Myron dostal přesně takový, když vyhrál plavecké závody. Má na něm i své jméno."

"Pořád ještě chodí s tím milým děvčetem? S tou kadeřnicí?"

"S Bernice? Pořád. Uvažují, že by se zasnoubili," chlubila se paní Greenbergová.

"To je hezké," řekla paní Whitakerová a vzala si další pusinku.

Byly domácí, ozdobené mandlí, pekla je paní Greenbergová a vždycky, když přišla na čaj, přinesla jich krabičku s sebou.

Povídaly si o Myronovi a Bernice a také o synovci paní Whitakerové (vlastní děti neměla) a o své kamarádce, paní Perkinsové, která byla, chudinka, v nemocnici s kyčlí.

V poledne šla paní Greenbergová domů a paní Whitakerová si udělala topinku se sýrem. Po obědě si vzala tabletky: tu bílou a tu červenou a ještě ty dvě malé oranžové.

Zazvonil zvonek.

Paní Whitakerová otevřela. Před dveřmi stál pohledný mladík. Vlasy, tak světlé, že vypadaly skoro bílé, mu sahaly na ramena, na hrudi měl blýskavé stříbrné brnění a přes něj měl přehozený bílý plášť.

"Dobrý," pozdravil.

"Dobrý," řekla paní Whitakerová.

"Jsem na rytířské výpravě," oznámil.

"To je hezké," řekla paní Whitakerová nezávazně.

"Smím dál?" zeptal se.

Paní Whitakerová zavrtěla hlavou. "Je mi líto, raději ne."

"Hledám svatý grál," řekl mladý muž. "Je tady?"

"Máte nějaký průkaz?" zeptala se paní Whitakerová. Věděla, že není rozumné pustit si do domu cizí lidi, když je člověk starý a žije sám.

Lidé přicházeli o peníze, a kdyby jen to.

Mladík se rozběhl zpět k brance. Ke sloupku tam měl přivázaného koně. Byl to mohutný šedák, těžký tažný kůň se vztyčenou hlavou a inteligentními očima. Rytíř se chvíli hrabal v brašně u sedla a vrátil se s nějakým svítkem.

Byl podepsaný Artušem, králem všech Britů, a oznamoval osobám všeho rodu a postavení, že před nimi stojí Galahad, rytíř Kulatého stolu, a zeje na spravedlivé a šlechetné výpravě. Pod tím byl nakreslený portrét toho mladíka. Malíř ho docela dobře vystihl, to se muselo uznat.

Paní Whitakerová kývla. Čekala nějakou kartičku s fotografií, ale tohle bylo mnohem působivější.

"Tak pojdte dál," pozvala ho.

Šli do kuchyně. Udělala Galahadovi čaj a pak ho zavedla do pokoje.

Galahad uviděl na krbu svatý grál a dojatě klesl na jedno koleno. Hrnek s čajem opatrně postavil na hnědý koberec.

Záclonou v okně v té chvíli pronikl paprsek světla. Slunce pozlatilo Galahadův obličej plný posvátné úcty a rozsvítilo mu vlasy do stříbrné svatozáře.

"Opravdu je to svatý grál," zašeptal. Třikrát zamžikal blankytně modrýma očima, jako by se snažil potlačit slzy.

Sklonil hlavu, snad se v duchu modlil.

Pak vstal a obrátil se k paní Whitakerové. "Vznešená paní, opatrovnice nejvyšší svátosti, dovolte mi nyní opustit váš příbytek s Požehnaným kalichem, abych ukončil svou pout' a naplnil svůj slib."

"Prosím?" nechápala paní Whitakerová.

Galahad přešel k ní a sevřel její vrásčité ruce do dlaní.

"Má výprava je u konce. Svatý grál je na dosah."

Paní Whitakerová sešpulila ústa. "Mohl byste prosím zvednout ten hrnek a talířek?"

Galahad se omluvně sehnul.

"Ne, Nedám vám ho. Líbí se mi tam. Přesně to tam chybělo. Pěkně mezi jezevčíkem a Henryho fotografií."

"Potřebujete snad zlato? Je to tak? Paní, mohu vám přinést zlata..."

"Kdepak," skočila mu do řeči paní Whitakerová. "Žádné zlato nechci, pěkně děkuju. Prostě nemám zájem."

Strkala Galahada ke dveřím. "Těšilo mě," řekla.

Jeho kůň natahoval hlavu přes plot a okusoval jí mečiky. Opodál stály děti ze sousedství a se zájmem ho pozorovaly.

Galahad vyndal z brašny několik kostek cukru a ukázal těm odvažnějším, jak mu je máji nabídnout, na natažené dlaní.

Děti se hihňaly. Jedna ze starších dívek pohládila koně po nose.

Galahad se na zvíře ladně vyšvihl a odklusali Hlohovou ulicí.

Paní Whitakerová se za nimi dívala, dokud nezmizeli v zatáčce, pak si povzdechla a vrátila se dovnitř.

Víkend proběhl poklidně.

V sobotu zajela paní Whitakerová autobusem do Maresfieldu k synovci Ronaldovi, jeho ženě Eufonii a dcerkám Clarise a Dillianě. Strávili hezký den a všichni si pochutnali na rozinkovém koláči, který upekla podle vlastního receptu. V neděli dopoledne byla v kostele. Nejbliž to měla do Svatého Jakuba Mladšího. Trochu ji na něm vadilo, že se tvářil rádobou moderně, takové to „neberte mě jako kostel, jsem přece místo, kde se setkáváte s přáteli“. Ale měla ráda tamního faráře, reverenda Bartholomewa, pokud tedy zrovna nehrál na kytaru.

Uvažovala, jestli mu má po nši říct, že má v obývacím pokoji svatý grál, ale pak si to rozmyslela.

V pondělí dopoledne pracovala paní Whitakerová na zahrádce za domem. Měla tam záhon s bylinkami, na který byla velice pyšná: kopr, sporýš lékařský, máta, rozmarýn, tymián a bordura z kadeřavé petrželky. To pondělí v zelených zahradnických rukavicích vytrhávala plevel a zároveň sbírala slimáky a strkala je do plastové tašky ze supermarketu. Paní Whitakerová měla odjakživa měkké srdce. Nedokázala slimákům ublížit. Vždycky tašku donesla k zadnímu plotu zahrady a vysypala je do příkopu u železniční trati.

Stříhala si petrželku do salátu, když se za ní ozvalo zakašlání. Stál tam Galahad, vysoký a krásný, a brněná se mu v ranním slunci oslnivě třpytilo.

V náruči držel dlouhý balík zabalený ve voskovaném plátně.

"Vrátil jsem se," oznámil.

"Zdravím," řekla paní Whitakerová. Pomalu se zvedla od petrželky a sundala si gumové rukavice. "Poslyšte, když už jste tady, můžete mi pomoci."

Podala mu tašku plnou slimáků a řekla mu, aby je vysypal vzadu za plot.

Udělal to.

Pak šli do kuchyně.

"Čaj? Nebo limonádu?"

"Co budete pít vy," odpověděl Galahad.

Paní Whitakerová vyndala z ledničky džbán s domácí citronádou a poslala Galahada na zahrádku pro větvičku máty. Vzala dvě vysoké sklenice, pečlivě mátu umyla a do každé sklenice hodila několik lístků. Pak je zalila limonádou.

"Koně máte venku?" zeptala se.

"Ano, u branky. Jmenuje se Šedák."

"Nejspíš máte za sebou dlouhou cestu, co?"

"Velice dlouhou."

"Aha," řekla Whitakerová. Vytáhla ze skřínky pod dřezem modré plastové umyvadlo a nalila do něho vodu. Galahad ji zanesl Šedákovi. Počkal, dokud kůň nedopil, a přinesl prázdné umyvadlo paní Whitakerové.

"Takže," řekla, "počítám, že pořád ještě chcete ten grál."

"Ano, vskutku toužím po Svatém kalichu." Sehnul se pro balík na podlaze, položil jej na ubrus na kuchyňském stole a rozbalil plátno.

"Za něj vám nabízím toto."

Byl to meč s čepelí víc než metr dlouhou. Po celé délce čepele se elegantně proplétala slova a symboly. Jílec byl ze zlata a stříbra a do hrušky byl vsazen velký drahokam.

"To je velice hezké," řekla paní Whitakerová nejistě.

"Toto," vysvětloval Galahad, "je meč Balmung, vykováný kovářem Waylandem na úsvitu dějin. Jeho dvojčetem je meč Plamberge. Ten, kdo ho vlastní, je neporazitelný ve válkách a nepřemožitelný v bitvě. Kdo ho nosí, není schopen zbabělého či nešlechtného činu. Ten kámen v hlavici jílice je chalcedon Bircone. Ochrání svého majitele před jedem vhozeným do vína či piva i před zradou přátel."

Paní Whitakerová si na meč vzala brýle. "Musí být velice ostrý," řekla po chvíli.

"Dokáže přeseknout padající vlas ve dví. Ba dovedl by rozkrojit i paprsek slunce," prohlásil Galahad hrdě.

"No, nevím, asi byste to měl radši zabalit," řekla paní Whitakerová.

"Což vy ho nechcete?" Zdálo se, že je zklamaný.

"Ne, děkuji," řekla paní Whitakerová. Napadlo ji, že jejímu zesnulému manželovi, Henrymu, by se určitě líbil. Byl by si ho pověsil na zeď ve své pracovně, vedle toho vycpaného kapra, kterého ulovil ve Skotsku, a ukazoval by ho návštěvám.

Galahad ovinul voskované plátno kolem meče Balmungu a převázal ho bílou šňůrou.

Nešťastně seděl za stolem.

Paní Whitakerová mu udělala na zpáteční cestu chleba se žervé a čerstvou okurkou a zabalila mu jej do svačtinového papíru. Přidala i jablko pro Šedáka. Zdálo se, že má z obou dáreků radost.

Oběma jim zamávala na rozloučenou.

To odpoledne se svezla autobusem k nemocnici za paní Perkinsovou, chudinkou, pořád ji ještě s tím kloubem nepustili domů. Vzala jí kousek domácího ovocného koláče, i když radši vynechala ořechy, co byly v receptu, protože paní Perkinsová už zuby moc nesloužily.

Večer se chvíli podívala na televizi a brzy si šla lehnout.

V úterý přišel listonoš. Paní Whitakerová byla zrovna nahoře v přístěnku, trochu se pustila do úklidu, a protože si netroufla seběhnout po schodech moc rychle, nestihla ho. Nechal jí za dveřmi lístek, že se pokusil doručit balíček, ale nikdo nebyl doma.

Vzdychla si.

Dala si lístek do kabelky a šla na poštu.

Baliček byl od neteře Shirell ze Sydney v Austrálii. Byla v něm fotografie jejího manžela, Wallace, a jejich dvou holčiček, Dixie a Violet. A také mořská lastura zabalená do vaty.

Paní Whitakerová už měla ozdobných ulit slušnou sbírku. Nejraději měla lasturu, na které byl emailovou barvou zachycený pohled na Bahamy. Dostala ji od své sestry Ethel, která umřela v roce 1983.

Uložila lasturu a fotografii do nákupní tašky. Pak, když už byla na tom konci, zastavila se v Oxfamu.

"Dobrý, paní Whitakerová," pozdravila ji Marie.

Paní Whitakerová překvapením polkla. Marie byla namalovaná. Pravda, rtěnka neměla zrovna nejvhodnější odstín ani nebyla zrovna odborně nanášená, ale to přijde časem, myslela si paní Whitakerová. A na sobě měla velice šik sukni.

Opravdu na sobě zapracovala.

"Nazdar, má milá," řekla paní Whitakerová.

"Minulý týden sem přišel nějaký mužský a ptal se na tu věc, co jste si posledně koupila. Takovou tu plechovou misku na nožce. Řekla jsem mu, kde vás najde. Nevadí vám to, že ne?"

"Ne, má milá, vůbec ne. Našel mě."

"Byl božský. Fakticky božský," vzdychala Marie zasněně. "Toho bych brala hned."

A měl velikého bílého koně a vůbec," uzavřela Marie. Paní Whitakerová si všimla, že Marie stojí hezky rovně a nevystřikuje bříško, podívejme.

Na polici si našla nový román - Její velkolepá vášeň - i když ještě neměla přečtené ty dva od posledně.

Byl tam i ten výtisk Romanci a legend rytířské doby. Otevřela ho. Páchl zatuchlinou. V horním rohu první strany bylo úhledně napsáno červeným inkoustem Ex Libris Rybář.

Položila knížku zpátky.

Když dorazila domů, spatřila Galahada. Vozil děti z okolí na Šedákovi na konec ulice a zpět k její brance.

"Dobře, že jste tady," řekla mu. "Potřebuju přenést nějaké krabice."

Zavedla ho do přístěnku u pudy. Přestěhoval jí všechny staré kufry a bedny, aby se mohla dostat ke skřini u zadní stěny.

Byla tam spousta prachu.

Zůstali v komoře skoro celé odpoledne, on přenášel věci a ona z nich utírala prach.

Galahad měl na tváři šráma a jednu paži měl trochu ztuhlou.

Při práci si povídali. Paní Whitakerová mu vypravovala o nebožtíkovi Henrym. Jak z jeho životní pojistky doplatila půjčku na dům, jak to všechno tady vlastně nemá komu nechat, jenom snad Ronaldovi, ale zase jeho žena má ráda jen moderní věci. Vyprávěla mu, jak se s Henrym seznámila za války, když byl u civilní obrany a ona jednou neměla při náletu pořádně zatažené rolety. A jak spolu chodili tancovat a jak jeli do Londýna, když válka skončila, a ona tam poprvé ochutnala víno.

Galahad zase vyprávěl paní Whitakerové o své matce Elaině, která byla trochu do větru a jako matka za moc nestála, a k tomu byla čarodějnice. Taky se dozvěděla o jeho dědečkovi, králi Pelleasovi, jak všechno myslel v dobrém, ale vždycky nadělal jen zmatky, a o Galahadově dětství na hradě Bliant na Ostrově radosti. Pak o jeho otci, co ho každý znal jako Le Chevalier Mal Fet' a co byl víceméně šílený, ale ve skutečnosti to byl Lancelot du Lac, největší z rytířů Kulatého stolu, přestrojený a zbavený rozumu. A nakonec o Galahadových panošských dnech na Camelotu.

V pět hodin se paní Whitakerová rozhlédla po přístěnku a došla k závěru, že tam nikdy nebylo uklizeno líc. Otevřela okno, aby se tam pořádně vy větralo, a sešli do kuchyně, kde postavila na čaj. Galahad se posadil ke stolu.

Otevřel koženou brašničku na opasku a vyndal z ní kulatý bílý kámen. Nebyl větší než kriketový míček.

"Má paní," pronesl zdvořile, "to je pro vás, věnujete-li mi svatý grál." Paní Whitakerová zvedla kámen - byl těžší, než vypadal - a podržela ho na světle. Byl mléčné průsvitný a hluboko uvnitř se v odpoledním slunci třpytily a blýskaly stříbrné drobečky. Hrál jí do dlaně.

Jak ho tak držela, začal jí zalévat zvláštní pocit: kdesi uvnitř cítila podivný klid a mír. Vyrovnanost, to bylo to správné slovo. Cítila se vyrovnaná.

Zdráhavě položila kámen zpátky na stůl. "Je moc hezký," řekla.

"To je Kámen mudrců, kámen, který náš praotec Noe pověsil do Archy, aby v ní nebylo tmy. Dokáže měnit obyčejné kovy ve zlato a má ještě další schopnosti," vysvětlil jí Galahad hrdě. "A to není všechno. Mám toho mnohem víc."

Podívejte se." Z kožené brašny vyňal vejce a podal jí je.

Bylo velké asi jako husí vejce, krásně lesklé, černé s bílými a červenými žilkami. Když se ho paní Whitakerová dotkla, zjezily se jí na zátylku vlasy. Vzápětí pocítila neuvěřitelné horko a svobodu. Slyšela praskám vzdálených ohňů a na okamžik měla dojem, že je kdesi vysoko nad světem a prudce se snáší na ohnivých křídlech dolů. Honem položila vejce na stůl vedle Kamene mudrců. "To je vejce ptáka Fénixe," řekl Galahad. "Pochází z daleké Arábie. Jednoho dne se z něj vylíhne sám Fénix, a až nastane čas, vystaví Fénix hnízdo z plamene, snese vejce a zemře, aby se v dalším věku světa znovu zrodil z ohně."

"Hned jsem si myslela, že je to přesně tohle," řekla paní Whitakerová.

"A úplně nakonec, paní, vám nabízím toto." Vytáhl to z váčku a podal jí to. Bylo to jablko, zřejmě vyřezané z jediného rubínu, na jantarové stopce.

Trochu nervózně je uchopila. Na dotek bylo měkké - až neuvěřitelně: její prsty na něm zanechávaly otlaky a rubínová šťáva stékala po ruce do rukávu.

Kuchyně se naplnila - skoro neznatelně, kouzlem - vůní letního ovoce, malin a broskví a jahod a rybízu. Jako z dálky zněly hlasy zpěváků a vzduch se chvěl hudbou.

"Je to jedno z jablek Hesperidek," řekl tiše Galahad. "Jediné sousto uzdraví každou nemoc, zhojí všechny rány, ať jsou sebehlubší. Druhé sousto vám navrátí mládí a krásu a třetí prý zaručí nesmrtelnost."

Paní Whitakerová si olízla z prstů lepkavou šťávu. Chutnala jako drahé víno.

V příštím okamžiku se jí to všechno vrátilo - jaké to bylo být mladá: mít pevné, štíhlé tělo, jež dokázalo všechno, co po něm chtěla; běžet polní cestou jen tak, pro radost z běhu; přitahovat pohledy a' úsměvy mládenců už tím, že jste a že vás těší svět.

Paní Whitakerová se dívala na sira Galahada, nejpohlednějšího ze všech rytířů, ušlechtilého a vznešeného i tady, v její malé kuchyni.

Skoro ztratila dech. "A toto všechno může být vaše, paní," ozval se opět Galahad. "Věřte, nebylo snadné ty věci získat."

Paní Whitakerová položila rubínové jablko na ubrus. Hleděla na Kámen mudrců, na vejce ptáka Fénixe i na Jablko života.

Pak šla do pokoje a dívala se na krbovou římsu: na porcelánového jezevčíka, na svatý grál a na černobílou fotografii svého Henryho, jak jen tak, bez košile, sedí na pláži, usmívá se a jí zmrzlinu, skoro před čtyřiceti lety.

Vrátila se do kuchyně. Konvice zrovna začala pískat. Nalila trochu vařící vody do čajníku, zakroužila ji po stěnách nádoby a vylila ji do dřezu. Pak nasypala dvě lžičky čaje a jednu pro čajník a zalila to zbytkem vody. Oba mlčeli.

Konečně se obrátila ke Galahadovi.

"Schovejte to jablko," přikázala mu rozhodně. "Neměl byste takové věci nabízet starším dámám. Nepatří se to."

Odmělčila se. "Ale ty druhé dvě si vezmu," pokračovala po krátkém přemýšlení. "Na krbu se budou taky pěkně vyjímat. A dvě věci za jednu je dobrý obchod, no řekněte."

Galahad zářil. Uložil rubínové jablko do koženého váčku. Pak poklekl najedno koleno a políbil paní Whitakerové ruku.

"Nechte toho," řekla paní Whitakerová. Nalila oběma čaj, do svých nejlepších porcelánových hrnčků, co byly jen pro významné příležitosti.

Seděli mlčky a upíjeli čaj.

Když dopili, šli do pokoje.

Galahad se pokřičoval a zvedl grál.

Paní Whitakerová na to místo, kde stál, naaranžovala vejce a kámen. Vejce se pořád překlápělo na bok, proto je opřela o jezevčíka.

"Vypadají tu opravdu hezky," pochvalovala si.

"Ano," souhlasil Galahad. "Vypadají velmi hezky."

"Můžu vám nabídnout něco k jídlu, než půjdete?"

Zavrtěl hlavou.

"Kousek ovocného koláče," trvala na svém. "Teď si třeba myslíte, že nemáte hlad, ale počkejte za pár hodin. Přejde vám k chuti. A taky byste si měl odskočit. Dejte mi to, zabalím vám to."

Řekla mu, kudy na toaletu, a se svatým grálem se vrátila do kuchyně. V komoře měla starý vánoční balicí papír, a tak zabalila svatý grál do něho a převázala balíček motouzem. Pak ukrojila pořádný kus koláče a dala ho do hnědého papírového pytlíku. Přidala i banán a tavený sýr ve staniolu.

Galahad se vrátil z koupelny. Dala mu papírový sáček a svatý grál. Pak se natáhla na špičky a políbila ho na tvář.

"Jsi milý chlapec," řekla. "Dávej na sebe pozor."

Objal ji, stiskl a ona ho vystrčila z kuchyně a ven ze zadních dveří. Zavřela za ním a zamkla. Nalila si ještě jeden šálek čaje a tiše plakala do papírového kapesníku, zatímco Hlohovou ulicí zněl dusot kopyt.

Ve středu zůstala paní Whitakerová celý den doma.

Ve čtvrtek si šla na poštu vyzvednout důchod. Pak se stavila v Oxfamu.

U pokladny seděla nějaká nová dobrovolnice. "Kde je Marie?" zajímala se paní Whitakerová.

Žena v pokladně, měla šedivé vlasy s modrým přelivem a modré brýle se skleněnými brilianty na obroučkách, potřásla hlavou a trhla ramenem. "Sebrala se a odjela s nějakým mladíkem. Na koni. To jsou dnes... řeknu vám. Já mám dnes odpoledne být v obchodě v Heathfieldu. Náš Johnny mě sem musel dovést autem, než někoho seženeme."

"Aha," řekla paní Whitakerová. "No, to je pěkné, že si našla chlapce."

"Pro ni to může být pěkné," řekla paní za pultem. "Ale když má někdo být dnes odpoledne v obchodě v Heathfieldu..."

Vzadu na polici našla paní Whitakerová zašlou starou nádobku s dlouhou hubičkou. Ocenili ji na šedesát pencí, podle papírové samolepky u ouška. Připomínalo to placatý protáhlý čajník. Vybrala si románek, který ještě nečetla. Jmenovalo se to Její jediná láska. Donesla knížku a tu stříbrnou nádobku ženě k pultu.

"Šedesát pět pencí, paní," řekla prodavačka. Zvedla stříbrný předmět a prohlížela si ho. "Legrační stará věcička, že? Přinesli to dnes ráno." Na bocích nádoby byl nějaký text vyrytý hranatým starodávným čínským písmem. Oblouk ucha byl opravdu elegantní. "Nejspíš nějaká olejnička."

"Žádná olejnička," zavrtěla hlavou paní Whitakerová. Už věděla:

"Lampa je to."

K uchu lampy byl hnědým provázkem přivázaný obyčejný kovový prsten, úplně bez ozdob.

"Vlastně, když nad tím tak přemýšlím," řekla paní Whitakerová, "asi si vezmu jen tu knížku."

Zaplatila pět pencí a vrátila lampu zase dozadu na polici. Koneckonců, uvažovala cestou domů, stejně ji nemá kam postavit.

z anglického originálu Chivalry, 1993

přeložila Ladislava Vojtková,

vyšlo ve Polaris 2001 (Polaris, 2001)